



Aan: Dr. B. Ter Haar, Directeur Financiële Markten (ministerie van Financiën)
Mr. P.E. van der Poest Clement, directeur Arbeidsverhoudingen (ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid)

Van: Werkgroep Algemene Pensioeninstelling, Stichting Kring van Pensioen-Specialisten

Datum: 12 juni 2008

Betreft: Reactie op het Consultatiedocument van 15-05-2008 (FM 2008-01136 M)
inzake Wijziging van de Wet op het financieel toezicht en andere wetten in verband met de invoering
van de premiepensioeninstelling mede op grond van richtlijn nr. 2003/41/EG

Graag maakt de Kring van Pensioen-Specialisten (KPS) gebruik van de gelegenheid te reageren op
het voorstel voor de introductie van een premiepensioeninstelling (PPI).

Inleiding

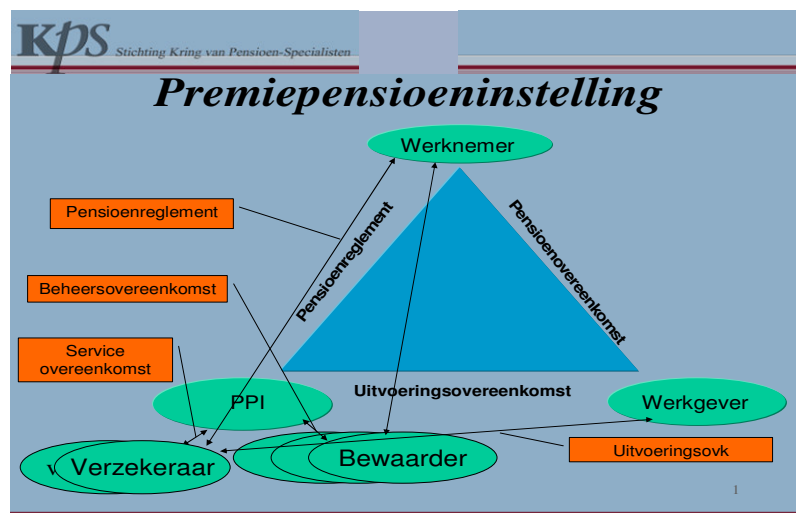
Met de PPI beoogt het Ministerie van Financiën een snel inzetbaar DC-pensioenvehikel te introduceren om kansen te grijpen in Europese lidstaten die nog aan het begin van de opbouw van een kapitaalgedekt stelsel staan. Die duidelijke focus op grensoverschrijdende pensioenacquisitie is te prijzen. De KPS prijst de voortvarendheid waarmee de wetgever thans het API-dossier heeft opgepakt door een gefaseerde aanpak. De hoofddoelstelling van het API-wetgevingstraject is: Nederland aantrekkelijker maken als vestigingsplaats voor internationaal opererende ondernemingen en niet het faciliteren van een nauwere samenwerking - dan nu wettelijk is toegestaan - tussen ondernemingspensioenfondsen. Het kabinet zal later bekijken in hoeverre aan dit laatste aspect door aanpassing van de Pensioenwet (verbod op ringfencing en de domeineis) kan worden tegemoet gekomen. Het zou van communicatieve helderheid (voortschrijdend inzicht) getuigen als deze tegemoetkomingen niet zouden worden aangeduid als de 'tweede fase' van het API-wetgevingstraject.

Inhoudelijk commentaar

1) 1-loketgedachte

De (verdrags-)kwalificatie als 'IORP' en de (pensioenfondsen-)vrijstelling voor de vennootschapsbelasting kunnen in het voorstel alleen worden verkregen door de organisatie van een gecompliceerd samenstel van rechtsbetrekkingen tussen PPI, verzekeraar (ingeval dat verplicht is op grond van Nationale regelgeving, zoals in Nederland) en pensioenbewaarder.

Volgens de KPS is de organisatie daarvan nodeloos ingewikkeld, zoals de schets op pagina 2 laat zien. De Ierse en Belgische equivalenten hanteren een 'one-stop-shopping'- strategie, waarbij contracteren met third parties zoals een verzekeraar, niet of niet per se noodzakelijk is.



Voor de uitvoering van een DC-regeling in internationale context is het nodig dat de mogelijkheid van een 'one-stop- shopping'-strategie ook voor de Nederlandse PPI gaat gelden.

2) Alleen opbouw, ontbreken verzekeringselement en/of garanties

Een uitgekledede DC-regeling is in internationaal verband niet concurrerend te noemen.

De noodzaak tot het verzekeren van het overlijdens- en/of arbeidsongeschiktheidsrisico bestaat in veel Europese landen teneinde de regeling als pensioenregeling te kunnen aanmerken. Het splitsen van de componenten 'opbouw' en 'verzekeren' beperkt de mogelijkheden internationaal dan ook in sterke mate.



Het splitsen van spaar- en verzekeringscomponenten maakt de PPI mogelijk ook onbedoeld duur. Overlijdensrisicopremies moeten dan immers apart (individueel) worden vastgesteld op basis van duurdere zelfstandige tarieven, terwijl er geen rekening kan worden gehouden met de reeds opgebouwde waarden.

In sommige Europese landen zoals onder meer België, Duitsland en Frankrijk, is het in een DC-regeling verplicht een minimum rendementsgarantie over de totale diensttijdperiode te verstrekken. In andere landen zullen de deelnemers deze behoefte eveneens hebben.

Werkgevers die in internationaal verband opereren willen veelal dat het opgebouwde DC- kapitaal bij vroegoverlijden van de deelnemer aan diens nabestaanden toevalt, hetgeen aansluit bij de structuur van een geïndividualiseerde DC-regeling in de opbouwperiode.

KPS bepleit dan ook om de PPI de mogelijkheid te geven om:

- volledig herverzekerde overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen te mogen aanbieden;
- rendementsgaranties per contract te mogen geven.

3) Communicatie aan deelnemers door meerdere 'zenders': verwarring

Afhankelijk van nationale wetgeving zullen de betrokken samenwerkingspartijen ieder afzonderlijk informatie dienen te verstrekken aan de deelnemers. Resultaat is het ontstaan van meerdere pensioenoverzichten van PPI, verzekeraar en bewaarder. Om de deelnemer inzicht te verschaffen zal deze informatie op elkaar dienen te worden afgestemd. Een kostbare aangelegenheid, die - indien niet goed uitgevoerd - weinig bijdraagt aan de door de (nationale/Europese) wetgever nagestreefde transparantie. Dit zal leiden tot de noodzaak de geïntegreerde informatie door de werkgever te laten verzorgen. Terwijl het nu juist de bedoeling van de Richtlijn is dat de uitvoerder de informatie verstrekt, en niet de werkgever.

KPS bepleit om de PPI

- met alle communicatie te belasten die verband houdt met de door de PPI overeengekomen contractselementen zoals kapitaalopbouw en eventuele (uitbestede en volledig herverzekerde) verzekeringscomponenten.



4) Hoge organisatie-, advies- en onderhoudskosten

De voorgaande punten leiden alle tot verhoging van advies- en organisatiekosten. Veel van die kosten worden gemaakt om 'het wiel opnieuw uit te vinden'.

De huidige verzekeraars en pensioenfondsen bieden sinds vele decennia gecombineerde verzekerings- en beleggingsarrangementen, die in de Nederlandse 'DC API', (ofwel een PPI die volledige DC-regelingen wilt uitvoeren) in zelfstandige delen opgeknipt, vervolgens opnieuw neergezet dient te worden.

KPS bepleit

- Transparantie naar dewerkgevers en de deelnemers in de communicatie mogelijk te maken door de 1-loket gedachte vorm te geven in de PPI, dat wil zeggen: de volledige DC-regeling, inclusief risicoverzekeringselementen en rendementsgaranties, moet door de PPI geïntegreerd kunnen worden uitgevoerd.

5) Verschillende soorten DC-pensioen mogelijk

Volgens de memorie van toelichting kunnen ook Nederlandse regelingen gebruik maken van de PPI. De facto betekent dit dat er naast het reeds bestaande 'bancaire lijfrentesparen' met een gelimiteerde uitkeringsperiode in de 3^e pijler, nu ook een PPI-DC ontstaat met een levenslange uitkering conform de Pensioenwet, uit te voeren door de PPI die daartoe een overeenkomst moet sluiten met een levensverzekeraar. Een eenvoudiger oplossing voor de Nederlandse situatie zou zijn dat het pensioenbegrip van de Pensioenwet net als bij bancaire lijfrentesparen tijdelijke uitkeringen mogelijk zou maken.

Kijkende naar de Internationale markt zou een dergelijk ruim pensioenbegrip een meer concurrerend productaanbod opleveren en de uitvoeringskosten sterk kunnen reduceren.

6) Nieuwe definities, nieuwe wet- en regelgeving

Het consultatiedocument introduceert een aantal nieuwe definities, zoals 'pensioendeelnemer', 'pensioenbewaarder' en 'premiepensioeninstelling'. De KPS heeft bedenkingen bij de introductie van nieuwe pensioendefinities, vooral daar waar kan worden aangesloten bij bestaande begrippen.

7) Toezicht

Een DC pensioenregeling is niet gelijk te stellen met een zuivere beleggingsrekening waarbij de uitvoerder rekening dient te houden met de risicoruimte die een individuele belegger wenst.



De DC-pensioenregeling dient immers gezien te worden als een spaar/beleggingsregeling met een pensioendoel. Zij dient dus ook gericht te zijn op de geldende pensioenleeftijd. De individueel gewenste risicoacceptatie zal dan ook binnen zekere bandbreedtes gehouden moeten worden. Voor deelnemers van gelijke leeftijd met eenzelfde pensioendatum, zal het risicoprofiel van de beleggingen derhalve min of meer gelijk (behoren te) zijn (life cycling principe). Pensioenen zijn daarbij onderworpen aan het DNB-toezicht en aan toezicht van de AFM voor wat betreft de informatievoorziening en zorgplicht. In internationaal verband is het echter niet concurrerend, c.q. niet te verkopen, dat er meer dan één toezichthouder is op de PPI.

KPS bepleit

- dat het toezicht op de PPI uitsluitend wordt ondergebracht bij DNB.

Dat DNB daarbij aansluit bij uitgangspunten welke ook de AFM hanteert, spreekt vanzelf.

8) Ringfencing

De PPI is een juridisch zelfstandige entiteit waarin het voor pensioen bestemde vermogen (op individuele rekeningen) per contract buiten de sfeer van de onderneming die de premietoezegging doet, wordt ondergebracht. Hiermee is het vermogen reeds van de invloed van derden afgeschermd, terwijl op het niveau van de deelnemer de beleggingsresultaten en risico's ook gescheiden blijven. De relatie pensioenbeheerder-pensioenbewaarder is daardoor overbodig.

De KPS is van mening dat hiermee de Ringfencing voldoende vorm heeft gekregen en verdere regelgeving binnen de PPI ter zake niet nodig is. KPS spreekt dit uit binnen de context van haar eerdere opmerkingen over het onderbrengen van gelden en de verantwoordelijkheid voor eventuele garanties en verzekeringselementen bij de PPI. De noodzaak van een complexe organisatie en communicatie van de in het voorstel genoemde verzekeraar en bewaarder met de deelnemer en de werkgever zijn daarmee overbodig.

9) Laatste opmerkingen en suggesties

De PPI is bedoeld om te dienen als concurrerende basis voor (inter)nationale DC-regelingen binnen Europa. Europa kent veel uiteenlopende pensioenbegrippen, waardoor de pensioenuitvoering zoals voorgesteld binnen de PPI, zich slechts tot de opbouwfase moet beperken. Gezien de grote verscheidenheid in wet- en regelgeving in Europa zou kunnen worden overwogen van de gelegenheid gebruik te maken om zowel voor de PPI als ook voor de Pensioenwet een ruimer pensioenbegrip te hanteren.

Waarom geen fractiepensioen (beleggen na pensioendatum) toestaan, zoals dat wel bij lijfrenten en het bancaire lijfrentesparen het geval is?



Dan is het voor de Nederlandse situatie niet nodig om in art. 23a PW te eisen dat de gehele waarde van de uit de pensioenovereenkomst voortvloeiende pensioenaanspraken op de pensioeningangsdatum aan een verzekeraar moet worden overgedragen.

De plicht van de werkgever voor de Nederlandse situatie om vooraf voor de uitkeringsperiode te contracteren met een preferred verzekeraar kan dan vervallen.

Tenslotte is het ook te betreuren dat de rechtsvorm van de PPI de coöperatie uitsluit. Dit lijkt onnodig bevoogdend, zeker gezien het DC-karakter van de uit te voeren regeling.

Conclusie

De eerste fase brengt niet de 'quick win' waarop internationale ondernemingen zitten te wachten. Het enige selling point is de verdragstatus van IORP en de gelijkstelling met een pensioenfonds voor de heffing van vennootschapsbelasting voor een lichaam dat in wezen niets anders is dan een beleggingsinstelling.

De vraag waarom internationale ondernemingen ervoor zouden kiezen het pensioenvermogen bij een dergelijke Nederlandse pensioenuitvoerder te stallen blijft met dit voorstel helaas onbeantwoord.

* * * * *

Stichting Kring van Pensioen-Specialisten

Werkgroep Algemene Pensioeninstelling

Mr. P.J.M. Akkermans

E. Baltus

Mr. R.H.Th. Neijenhuis

A.Th.M. van Hulst

Dr. R.M.J.M. de Greef